

Biskupové prožili týden u trapistů

Čeští a moravští biskupové se v minulém týdnu sešli nikoliv k plenárnímu zasedání, úřadování a rozhodování, ale strávili výjimečný týden na Tepelsku, uprostřed liduprázdné krajiny, v níž leží ostrov modlitby a ticha.

Jako hosty je na duchovním cvičení přijali trapisté ve svém klášteře v Novém Dvoře. Exerციátorem jim byl rodák z Francie a opat novodvorského kláštera Dom Samuel Lauras. „Vycházel i ze své připravované knihy, v níž hodnotí církevní život ve své nové vlasti, neboť od podzimu loňského roku se stal také občanem České republiky,“ prozradil kardinál Dominik Duka a zároveň přiblížil pohled opata Laurase na církev v Čechách: „Považuje sebe i opatství za její součást. Podtrhl důstojnost liturgie i provedení liturgické reformy v našich zemích. Upozornil na zavřené kostely, které nedávají možnost k modlitbě, připomněl i nedostatečnou úctu k našim národním světcům a měl postřehy i k výchově seminaristů.“

Samota v odloučení od všední rutiny

Každý z pastýřů našich diecézí zůstal v klášterním domě pro hosty po celý týden docela sám, bez sekretářů a asistentů, odstaven od práce a svého prostředí. Každý z nich obýval jeden pokoj domu pro hosty. Denní režim pak biskupové sdíleli s komunitou mnichů. „Klášter se nachází v krajíně oddělené od světa, našel jsem tam prostor k meditaci, je to místo pokoje. Z mnichů zářil úsměv, pokoj a radost. I oni jistě procházejí krizemi

a zkouškami, ale jejich společná modlitba i práce působily velmi pokojně,“ popsal své dojmy z exercicií českobudějovický biskup Vlastimil Kročil. Spolu s mnichy mohli biskupové podle jeho slov prožívat i denní řád modlitby. „I té noční. Měli jsme příležitost vstoupit do hlubokého způsobu jejich života,“ poznamenal biskup.

Pražský arcibiskup Dominik Duka pak prozradil, že ne všichni byli schopni chodit do chóru i v noci. „Kdo není zvyklý, těžko se tomuto rytmu přizpůsobuje,“ vysvětlil pražský arcibiskup, který mnichům poděkoval za symbiózu, kterou s nimi mohli biskupové prožít. Život komunity inspiroval i litoměřického biskupa Jana Baxanta. „Odvezl jsem si z Nového Dvora touhu po soustředěné a tiché modlitbě bratří trapistů. Stejně působivé je i mimořádné prostředí. Být mnichem je jen pro opravdu povoláné od Pána Boha. Žijí v naprosté odloučenosti ode všeho a ode všech, v naprostém tichu,“ sdělil KT své postřehy Jan Baxant.

Jednoduché jídlo i mytí nádobí

U trapistů je běžnou praxí, že hosty zvou nejen k modlitbě a jídlu, ale i k pomoci s úklidem. „Po každém jídle jsme po sobě umývali nádobí a připravovali stoly na to příští,“ prozradil litoměřický biskup. Menu bylo podle jeho slov velmi prosté. „Celý týden jsme neměli maso, pokud nepočítám šunku k večeři. Jídlo bylo inspirované lehkostí italské nebo francouzské kuchyně,“ doplnil Jan Baxant.

Oslovení biskupové se shodují v tom, že z Nového Dvora odjíždějí duchovně povzbuzení, občerstvení a odpočatí. „Pro nás byly exercicie velkou reflexí i ponořením do duchovních vod, které jsou těmto kontemplativním řádům vlastní,“ podělil se o závěrečné postřehy kardinál Dominik Duka.

Pokračování na str. 2

Papež dostává při návštěvě věznice na severu Mexika od jednoho z trestanců ručně vyrobený kříž.

Snímek ČTK

Papež se vrátil z jámy lvové

Na mexicko-americké hranici, jedné z nejnebezpečnějších oblastí světa, František ukázal, že před velkými problémy nezavírá oči.

Jen za posledních patnáct let přišlo v celém Mexiku kvůli drogové válce o život na 100 tisíc lidí a 25 tisíc je pohřešováno. Přestože nejhůře na tom je právě příhraničí s USA, drogová válka probíhá v celé zemi. „V Ciudad Járez uzavřeli na dobu naší návštěvy dvanáctihodinové příměří, potom budou všichni ti překupníci pokračovat v bojích mezi sebou,“ pozdychl si papež v letadle při zpáteční cestě z Mexika, jehož návštěvě věnoval skoro celý týden.

„Duchovním těžištěm mé pouti byla svatyně Matky Boží Guadalupe. Pobyt mlčky před obrazem Matky bylo tím, co jsem si přál především,“ svěřil se František několika tisícům poutníků minulou neděli v Římě, kdy už mexickou cestu bilancoval. „Rozjímal jsem a nechal na sebe shlížet tu, která ve svých očích chová otisky pohledů všech svých dětí a zachycuje bolesti způsobené násilím, únosy, vraždami a útlakem mnoha chudých lidí, mnoha žen.“

Ohrožení migranti

Návštěva Petrova nástupce už zčásti přinesla své plody. Papež během mše svaté se 100 tisíci potomky Mayů zveřejnil dekret, který umožňuje slavit liturgii v domorodých jazycích. Těch je v této zemi na šedesát a mluví jimi asi patnáct milionů lidí. Biskup Felipe Arizmendi Esquivel z města San Cris-

tóbal de Las Casas, kde se tato bohoslužba konala, zase upozornil na jiný přínos Františkovy návštěvy. V rámci Roku milosrdenství se tamní diecéze rozhodla vybudovat další dvě ubytovny pro migranty směřující ze Střední Ameriky do USA. Migrantí jsou totiž často terčem vydírání, krádeží, znásilnění a podvodů.

Křesat naději

Neuzavírat před problémy oči, ale řešit je z hlediska víry a vykřesávat naději do budoucna – to je základní téma, které propojuje všechny papežovy kroky a proslovy na mexické půdě. Ať už mluvil k biskupům či politikům nebo mífil do věznic za vězni, na stadion za mládeží anebo do rekvalifikačního centra za lidmi, kteří touží najít práci.

MARTIN T. ZIKMUND

Více na str. 16

Relikvie prvního řádu

Ve druhé polovině postní doby přinášíme v úvodníku Perspektiv zamyšlení salesiánského duchovního P. Zdeňka Jančaříka nad Turínským plátnem. Je mimo jiné spjato právě s městem, kde působil i zakladatel salesiánů Don Bosco.

Autor podává nejen zasvěcený výklad o historii plátna, ale především ukazuje, jak nás může posílit ve víře a vůbec v čem je tato křesťanská památka relikvií prvního řádu.

„Pokud jde o identitu onoho člověka, vědci už dnes nediskutují o jistotě, protože tu nikdy nebudeme mít naprostou, s největší pravděpodobností (99 %) je ale možné tvrdit, že obraz těla ukřižovaného, který byl proboden kopím a měl na hlavě trnovou korunu, je obrazem Ježíše z Nazareta,“ zdůrazňuje Zdeněk Jančařík. (mtz)

Více na str. 7

Jak Češi pomáhají v Libérii?

Dva roky řádění eboly. Dvě krvavé občanské války za posledních dvacet let. Právě takovou bilanci má za sebou Libérie. Tuto africkou zemi pomáhá obnovovat také štědrost lidí z Česka. Jak? Na vlastní oči to mohl vidět redaktor KT.

Epidemie eboly zavřela na půl roku všechny školy v zemi. Zemřelo na ni pět tisíc lidí, větším problémem ale bylo zavření mnoha nemocnic kvůli strachu z nákazy, takže další lidé umírali na malárii a jiné tropické nemoci, které by jinak s příslušným ošetřením zvládli.

Jedním z mála zdravotnických zařízení, které fungovalo po celou dobu epidemie, bylo středisko v Gantě. Jeho provoz hradí čeští dárci prostřednictvím organizace Likvidace lepry. Její zástupci se minulý týden vydali projekt zkontrolovat a doprovázeli je i redaktor KT.

Středisko se nachází těsně u hranice s Guineou a specializuje se na léčbu lep-

ry, tuberkulózy a buruli, která bývá označována jako mladší srorozenec lepry. Onemocnění způsobuje podobná bakterie vytvářející po těle vředy, které rozkládají napadenou tkáň a mohou přivodit i ztrátu celé končetiny.

Středisko je co do léčby těchto nemocí nejrozvinutějším zařízením v celé Libérii. Organizuje též tzv. field trip výjezdy, při nichž pracovníci střediska objíždějí i velmi vzdálené vesnice a vyhledávají nemocné. Lehčí případy řeší rozdělováním léků přímo na místě, těžší svázejí do střediska. Za loňský rok léčili 196 případů malomocenství.

TOMÁŠ KUTIL

Více na str. 6

P. Toufar nejen pro katolíky

Symbolicky, přesně 68 let od komunistického puče v únoru 1948, vydává spisovatel Miloš Doležal svou novou knihu věnovanou osobnosti číhošťského mučedníka P. Josefa Toulara.

Původně zamýšlel vydat rozšířené vydání své knihy „Jako bychom dnes zemřít měli“, která vyšla před čtyřmi lety a kvůli velkému čtenářskému zájmu se dočkala hned několika dotisků.

Mezitím se ale autorovi podařilo shromáždit takové množství nových poznatků a došlo k tolika mimořádným událostem (exhumace Toularových ostatků, jejich zkoumání a slavnostní uložení v Číhošti), že se rozhodl napsat knihu zcela novou a svěbytnou. Ve čtrnácti kapitolách sleduje číhošťského kněze z různých úhlů, skrze různé události, předměty a fenomény. (jš)

Více na str. 13

Čtete na str. 4–5

V objetí Kremlu

Jaké je současné ruské pravoslaví a jaký je jeho vztah ke státní moci? Tato otázka se znovu dostala do popředí po setkání papeže s moskevským patriarchou.

Čtete na str. 8

Exercicie v tichu kláštera

Společný postní oběd biskupů a mnichů v refektáři kláštera cisterciáků přísné observance (trapistů) v Novém Dvoře. Pastýři českých a moravských diecézí zasedli ke stolům mezi ty řeholníky, které osobně znají.

Exercitátorem a zároveň hostitelem českých a moravských biskupů na duchovních cvi-

čeních byl opat novodvorských trapistů Dom SAMUEL LAURAS. Do České republiky přišel z Francie a exercicie vedl česky.

Jakým tématům jste se věnovali?

Především pojmu milosrdenství – co je milosrdenství, jak ho uskutečňovat. Přiblížili jsme si konkrétním způsobem tajemství církve bez hříchů, nikoli však bez hříšníků. Na závěr jsem navrhl, aby biskupové společně se mnou obrátili pohled k naší církvi. K tě, která má své místo v České republice a jejíž pastýři nesou velkou zodpovědnost.

Jak přítomnost našich biskupů prožívala komunita?

Bratři spolu s nimi slavili eucharistii a zpívali v jejich přítomnosti liturgii hodin. Ocitali se tak v bezprostřední blízkosti mužů, které znali jen z povzdálí. Z naší strany, stejně jako z jejich, z toho vyplynulo něco srdečného, co jsme nečekali. Jsme zvyklí mít v domě pro hosty patnáct lidí, ale třináct biskupů na konventní mši

K novodvorským klášterním zvyklostem patří i společná práce hostů a mnichů při mytí nádobí. Úklidu se tedy ujali i čeští a moravští pastýři – v popředí na snímku biskup Pavel Posád a arcibiskup Jan Graubner.

svatě, z toho dva kardinálové – to se neděje každý den.

Společně prožitý týden dal také jasněji vyvstat naší mnišské roli. Když člověk vede život modlitby poctivě a vytrvale, zaujímá v církvi pozici srdce. Modlit se za svět, za křesťany, za kněze a jejich biskupy, to je naše řemeslo.

Trávili biskupové čas i s komunitou novodvorských mnichů?

Ve čtvrtek večer bratři připravili v domě pro hosty slavnostní večeři, na kterou jsme pozvali nově jmenovaného plzeňského biskupa Tomáše Holuba. Druhý den, protože je postní doba, sdíleli biskupové s naší komunitou oběd v refektáři. Zatímco oba kardinálové a biskup Radkovský byli usazeni u opatského stolu, ostatní byli mezi mnichy, každý vedle nějakého bratra

ze své diecéze. Nakonec jsme společně umývali nádobí.

Co vás osobně tato zkušenost zanechala?

Uplynulé dny mi prospěly bezpochyby stejně jako jim. Možná i víc. Vidím, že berou svůj úkol vážně, že mají mezi sebou vřelé, bratrské, ba přátelské vztahy. Zamýšleli jsme se nad veršem žalmu: „Bůh miluje zlomená srdce.“ Kdybychom nebyli schopni vidět slabosti, chyby a nedostatky v našich vlastních domech, kdybychom o nich neuměli mluvit, a tedy i reagovat na ně, brzdili bychom působení milosti a smrt by se pustila do díla. Pokud však umíme pojmenovat své slabosti nebo pokud jsme alespoň schopni – ještě než je pojmenujeme – přijmout tento stav slabosti, všemohoucí milost nás nezklame.

JIŘÍ MACHÁNĚ

Národní galerie vydá Madonu

Návrat gotického deskového obrazu Madona z Veverí na Moravu komplikovalo obstrukční jednání Národní galerie v Praze. Lhůta vydání podle loňského soudního rozhodnutí totiž uplynula. Když se oprávněná farnost v závěru minulého týdne rozhodla obrátit na exekutorský úřad, vyvolalo to zájem médií a galerie konečně ohlásila, že památku vydá.

„Národní galerie odmítala vydání s odvoláním na chybějící vyjádření dalších institucí. Přestože jsme to podle právního rozboru dělat nemuseli, obrátili jsme se na Krajský úřad Jihomoravského kraje a na Národní památkový ústav o poskytnutí stanoviska k přemístění národní kulturní památky,“ vysvětluje farář ve Veverské Bítýšce P. Marek Hlávka. Úředníci hejtmanství však dospěli k závěru, že vyjádření není v jejich kompetenci. Zákon totiž stanovuje, že krajský úřad dává souhlas

při trvalém přemísťování movité kulturní památky z veřejného místa na místo nepřístupné. „My ale přece chceme naši Madonu naopak co nejvíce přiblížit veřejnosti! V této souvislosti vítáme i stanovisko památkové inspekce Ministerstva kultury, které usvědčuje Národní galerii v Praze z chybného výkladu obecně závazného právního předpisu,“ dodává P. Hlávka.

Právník František Severin, který zastupuje oprávněnou farnost, podal proto v závěru minulého týdne obsáhlé písemné vyjádření Nejvyššímu soudu ČR k dovolání Národní galerie. „Podle našeho názoru jsou dosavadní rozsudky soudů obou stupňů tak právně i věcně perfektní, vydané po velmi pečlivém dokazování a za respektování konstantní judikatury právě Nejvyššího soudu ČR, že neshledáváme ani procesně právní, ani hmotně právní důvod,

aby do těchto rozsudků Nejvyšší soud zasáhl jejich zrušením a vrácením k novému projednání. V tuto chvíli je ale významné, že dovolání k Nejvyššímu soudu ČR nemá odkladný účinek k vykonatelnosti dosavadních rozsudků,“ uvedl František Severin.

Ředitel Diecézního muzea v Brně Martin Motyčka sdělil, že Madonu z Veverí jsou připraveni co nejdříve přijmout a instalovat na připravené místo ve stálé expozici Vita Christi. „Všechny přísné podmínky stanovené pro uchování národní kulturní památky jsme splnili. Stejně tak vyjadřují připravenost řešit technické detaily převozu s pracovníky Národní galerie v okamžiku, kdy bude dohodnut termín přepravy,“ upřesnil. „Jen je smutné, že obraz Madony musel procházet tak nedůstojným procesem,“ dodal ředitel.

VÁCLAV ŠTAUD

Biskupové prožili týden u trapistů

Dokončení ze str. 1

Se spokojeností se netajil ani litoměřický biskup: „Na týden jsem získal odstup od běžných, rutinních záležitostí biskupského úřadu. I biskup potřebuje být na nějaký čas vzdálen od lidí,“ přiznal Jan Baxant. „Při exerciciích mě oslovil důraz na péči o křesťanské rodiny, povolání a doprovázení kněží. Při povinnostech, které biskup má, je potřeba, aby si udělal čas být s kněžími – mluvit s nimi, formovat pro službu věřícím a naslouchat jim v jejich potřebách a těžkostech,“ zdůraznil českobudějovický biskup Kročil.

Na závěr biskupové navštívili také nedaleké premonstrátské opatství Teplá. „Tam jsme se pomodlili za člena tamní řeholní komunity, vážně nemocného biskupa Františka Václava Lobkowitze. Uvítal nás tam jeho rodný bratr, opat,“ uzavřel kardinál Dominik Duka. (mach)

Smilovičtí si zvykají na irácké křesťany

O „velkorysé přijetí“ prosí čtyři desítky iráckých křesťanů, kteří přicestovali do Česka minulý pátek. Úkolem českých věřících je nyní postavit se proti podjatosti – vyzývá biskup Václav Malý.

Jde už o třetí skupinu z celkem 153 osob, jejichž přesídlení z uprchlických táborů a provizorních ubytování v Kurdistánu a Libanonu prostřednictvím Nadačního fondu Generace 21 odsouhlasila česká vláda. Mezi nimi je šestnáct dětí, ale také staří lidé a muži i ženy v produktivním věku. Spojuje je zkušenost pronásledování ze strany tzv. Islámského státu. „Nechceme, aby naše dítě prošlo vším

tím hororem jako my. Slyšeli jsme svědectví o osudu křesťanských dětí nebo těhotných žen – jak byli zabíjeni nebo ukřižováni. Ztratili jsme všechn majetek, důstojnost, žili jsme za velmi těžkých podmínek a v nouzi. Domů se vrátit nemůžeme,“ vyprávěl zástupcům nadace například Ismael, jeden z iráckých křesťanů, který po útěku z domova v Ninivské pláni žil s těhotnou manželkou v kurdském Erbilu.

Skupina nyní stráví několik týdnů v Okrouhlíku u Jihlavy a v moravskoslezských Smilovicích, než jim bude udělen azyl a trochu se zorientují v českých podmínkách.

Ve smilovickém středisku Karmel se v neděli Iráčané sešli s místními obyvateli při společné bohoslužbě. „Ježíš Kristus nás povzbuzuje, abychom prokazovali milosrdenství,“ vyzval při ní místní rodák a bývalý biskup Slezské církve evangelické Stanislav Piętak. V minulých dnech se totiž proti příchodu Iráčanů v obci zdvihl odpor, který vyprovokovali aktivis-

té hnutí Svoboda a přímá demokracie Tomia Okamury. Ti přijeli do vsi agitovat. „Žádáme smilovické občany, aby si nechali důležitost poslání Slezské diakonie vysvětlit, a tím ulehčili pobyt iráckých křesťanů a urychlili jejich začlenění do společnosti,“ vyzvala smilovická radnice na svém webu.

Křesťan má stát proti proudu

„Tito lidé sem přijíždějí do ne zcela přátelského prostředí a bude to pro ně těžší,“ okomentoval pro KT situaci mluvčí Generace 21 Martin Frýdl. Podle něj je na vině také manipulativní kampaň, kterou v minulých dnech spustila proti celému projektu některá bulvární média a která zpochybňuje potřebnost těchto běženců a důvěryhodnost nadačního fondu. „My jsme ale zcela otevření komunikaci, a kdokoli se nás bude chtít na něco zeptat, rádi mu odpovíme,“ ujistil Frýdl s odkazem na kontakty na webu www.gen21.cz.

Předseda papežské rady Iustitia et pax při ČBK pro lidská práva biskup Václav Malý varuje před podjatostí vůči lidem z Blízkého východu, kterou podle jeho slov některá média dále živí. „Úkolem médií je šířit informovanost a také uklidňovat a ukazovat běžence ne jako masu, ale jako muže a ženy s konkrétními osudy. Úkolem křesťanů je potom postavit se proti proudu a zasadit se o to, že například i ve Smilovicích budou tito lidé dobře přijati,“ vyzývá prostřednictvím Katolického týdeníku biskup Václav Malý.

V nejbližších týdnech přicestuje z Iráku a Libanonu i ostatních osmdesát pět osob. Zamíří do Brna či Prahy, další místa jsou v jednání. NF Generace 21 ve spolupráci s profesionálními partnery v jednotlivých lokalitách zajišťuje jejich integraci včetně zprostředkování pracovních míst. Celý program je financován výhradně z příspěvků českých a amerických dárců.

ALENA SCHEINOSTOVÁ